

VALSTS ASINSDONORU CENTRA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2025. GADS

PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU	4
ASINS DIENESTS	6
VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	7
PILNASIŅU SAGATAVOŠANA VALSTĪ	9
DONORU ATLASES UN PIESAISTES REZULTĀTI	9
VALSTS ASINSDONORU CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA	13
ASINS KOMPONENTU KVALITĀTES KONTROLE	18
VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA	19
MAKSAS PAKALPOJUMU IZPILDE	22
INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA	24
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU – DONORU PIESAISTE	27
PLĀNOTIE PASĀKUMI UN PRIORITĀTES 2026. GADAM	29

CIENĪJAMIE PĀRSKATA LASĪTĀJI!

2025. gads ir vēlreiz apliecinājis Latvijas sabiedrības spēju būt vienotai un atsaucīgai, kad nepieciešams palīdzēt citiem. Asins ziedošana ir īpašs solidaritātes un līdzatbildības piemērs, kas ik dienu palīdz nodrošināt ārstniecības procesu un glābt cilvēku dzīvības. Ar gandarījumu varam teikt, ka arī šogad donoru atsaucība ir bijusi ļoti augsta, sasniedzot lielāko aktivitāti pēdējo trīspadsmit gadu laikā. Pagājušajā gadā pilnasinis Latvijā tika ziedotas 63 707 reizes, kas ir par 1 375 reizēm vairāk nekā gadu iepriekš. Pieaudzis arī kopējais donoru skaits – no 35 tūkstošiem 2024. gadā līdz 36 tūkstošiem 2025. gadā. Šie rezultāti apliecina, ka arvien vairāk cilvēku apzinās asins ziedošanas nozīmi un ir gatavi sniegt nenovērtējamu ieguldījumu sabiedrības veselības nodrošināšanā.

Vienlaikus pieaug arī ārstniecības iestāžu pieprasījums pēc asins komponentiem. Īpaši būtisks ir O negatīvās asins grupas pieprasījuma pieaugums par 9 procentiem. Tā kā šī asins grupa ir universāla un salīdzinoši reta, tās krājumu uzturēšana pietiekamā apjomā ir viens no mūsu svarīgākajiem uzdevumiem. Tāpēc vēlos īpaši pateikties visiem O negatīvās asins grupas donoriem par viņu atsaucību un ieguldījumu pacientu ārstēšanā.

Nozīmīga loma asins krājumu nodrošināšanā arī šogad bija izbraukuma donoru dienām. 2025. gadā Valsts asinsdonoru centrs organizēja 813 izbraukumus, no kuriem 263 notika ar specializētā autobusa palīdzību. Vairāk nekā puse no visām asins devām tika sagatavota tieši izbraukumos, kas apliecina šī darba formāta nozīmi un efektivitāti. Par to sirsnīgi pateicamies uzņēmumiem, pašvaldībām, izglītības iestādēm un citiem sadarbības partneriem, kuri atbalstīja donoru dienu organizēšanu visā Latvijā.

Asins ziedošana ir viens no skaistākajiem solidaritātes piemēriem mūsu sabiedrībā. Donori pierāda, ka mums rūp līdzcilvēki, kurus mēs pat nepazīstam. Jūsu atsaucība palīdz ārstiem glābt dzīvības ik dienu, un tā ir neizmērojama vērtība.

Sirsnīgi pateicos ikvienam donoram, sadarbības partnerim un Valsts asinsdonoru centra darbiniekam par ieguldīto darbu, uzticēšanos un atbildību. Kopā mēs veidojam stipru, līdzcieģīgu un veselīgu sabiedrību. Esmu pārliecināta, ka arī turpmāk spēsim saglabāt šo vienotību un nodrošināt palīdzību tiem, kam tā visvairāk nepieciešama.

Egita Pole

Valsts asinsdonoru centra direktore

PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU

PAMATINFORMĀCIJA

Valsts asinsdonoru centrs (turpmāk – VADC) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

VADC darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums, Ārstniecības likums, 2005. gada 22. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 138 "Valsts asinsdonoru centra nolikums", 2005. gada 27. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 1037 "Noteikumi par cilvēka asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai" un citi normatīvie akti.

VADC funkcijas:

- organizēt un koordinēt ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes prasībām atbilstošiem asins komponentiem un asins pagatavojumiem;
- organizēt un koordinēt starptautisko sadarbību transfuzioloģijas jomā;
- organizēt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes un konsultatīvo palīdzību.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, VADC veic sekojošus uzdevumus:

- izstrādā valsts pasūtījuma projektus ārstniecības iestāžu apgādei ar asins pagatavojumiem; sagatavo donoru asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai;
- nodrošina asins komponentu kvalitātes kontroli;
- veicina sabiedrības izglītošanu donoru kustības jautājumos;
- apzina jaunas tehnoloģijas un sekmē to ieviešanu asins un asins komponentu sagatavošanā; veic imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes;
- sniedz konsultācijas par imūnhematoloģiskās saderības nodrošināšanas iespējām;
- administrē asins un asins komponentu sagatavošanai piešķirtos valsts budžeta līdzekļus.

VADC darbības mērķis ir nodrošināt kvalitātes un drošības prasībām atbilstošas asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai, kā arī imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes aloimunizētiem pacientiem.

STRATĒGISKIE MĒRĶI UN PRIORITĀTES

Valsts asinsdonoru centrs jaunajam Stratēģijas darbības periodam 2023.-2027. gadam noteicis šādus prioritāros virzienus:

1. Donoru piesaiste un donoru kustības veicināšana.

2. Asins komponentu kvalitātes uzlabošana un pacientu drošības paaugstināšana.

3. VADC procesu pilnveidošana.

4. VADC vides pārvaldības attīstība.

P1. Donoru piesaiste un donoru kustības veicināšana	M 1.1. Veicināt donoru kustību stabila asins krājuma nodrošināšanai. M 1.2. Paaugstināt donoru apmierinātību.
P2. Asins komponentu kvalitātes un pacientu drošības paaugstināšana	M2.1. Paaugstināt sagatavoto asins komponentu kvalitāti un pacientu drošumu. M2.2. Attīstīt centralizētu asins un asins komponentu sagatavošanas uzraudzību un krājumu pārvaldības procesu. M 2.3. Pilnveidot laboratoriskos izmeklējumus un konsultācijas. M 2.4. Veicināt ārstniecības personu apmācību transfuzioloģijas un imūnhematoloģijas jomā. M 2.5. Attīstīt starptautisko sadarbību un pētniecisko darbību transfuzioloģijas jomā.

P3. VADC procesu pilnveidošana	M3.1. Pilnveidot VADC procesus. M 3.2. Nodrošināt personāla pietiekamību procesu nepārtrauktības nodrošināšanai M3.3. Nodrošināt vadītāju un speciālistu apmācības. M3.4. Nodrošināt VADC sniegto pakalpojumu atbilstību pieprasījumam
P4. VADC vides pārvaldības attīstība	M4.1. Uzturēt un attīstīt VADC infrastruktūru. M4.2. Nodrošināt vides pārvaldības attīstību.

ASINS DIENESTS

Pamatojoties uz līgumu par sadarbību valsts pasūtījuma izpildē, 2025. gadā sadarbība tika īstenota ar trim ārstniecības iestāžu ASN:

**Daugavpils reģionālās slimnīcas ASN,
Jelgavas pilsētas slimnīcas ASN,
Vidzemes slimnīcas ASN.**

2025. gadā apstiprināts ārstniecības iestāžu ASN asins sagatavošanas plāns, kurā kopumā bija paredzēts sagatavot 9000 devas.

Sagatavotājs	Plāns 2025. gadam (devas)	Izpilde 2025. gadā (devas)
ASN Daugavpils	3800	3854
ASN Jelgavas	2500	2888
ASN Vidzemes	2700	3034
VADC, t.sk. LF, KF	43206	53513
Kopā:	52532	63289

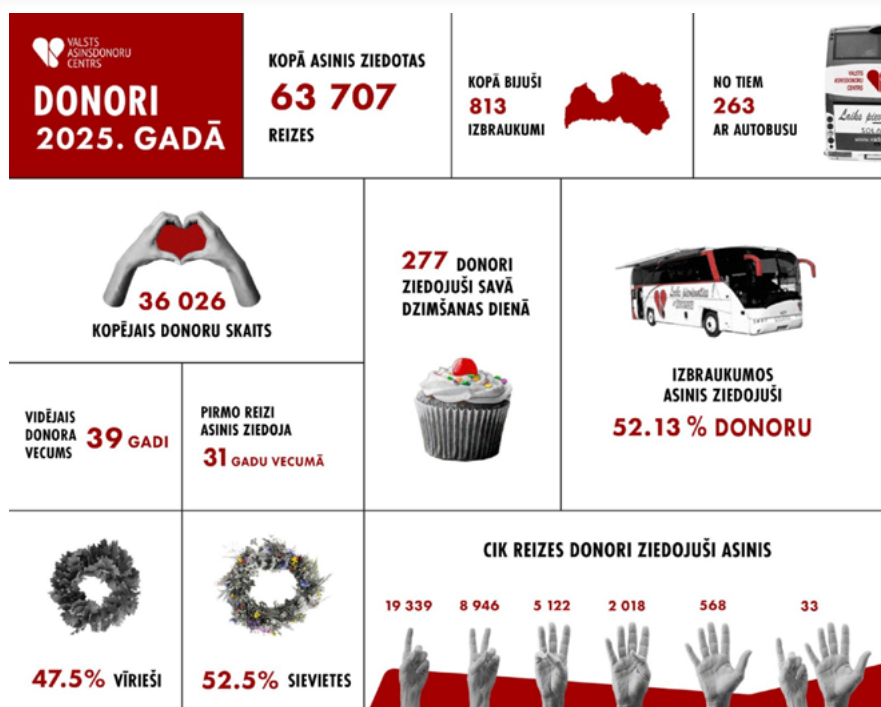
amatojoties uz savstarpēji noslēgtu līgumu, 2025. gadā sadarbība notikusi ar 43 sertificētiem Asins kabinetiem. IS ProSang dati liecina, ka asins komponentu kustība reģistrēta tikai 37. Asins kabinetos.

Gads	Kopējais izplatīto asins komponentu devu skaits	Pieaugums 5 gados, %
2021.	92042	+12 %
2022.	99148	
2023.	101274	
2024.	103423	
2025.	104256	

2025. gadā aktualizējās jautājums par asins komponentu izmantošanas efektivitāti ārstniecības iestādēs. Veiktā datu analīze liecināja par ilgstošu tendenci palielināties pieprasījumam pēc asins komponentiem. Pēdējo piecu gadu laikā asins komponentu izplatīšanas apjoms un attiecīgi arī donāciju skaits palielinājās par 12 %, radot papildu nepieciešamību pēc finanšu un personāla resursiem. Esošajos ģeopolitiskajos un ekonomiskajos apstākļos pieejamie resursi bija nepietiekami, radot riskus stabila asins komponentu krājuma nodrošināšanai.

2025. gadā turpinājās darbs pie Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 024/1938 par kvalitātes un drošības standartiem cilvēku izcelsmes vielām, kuras paredzēts izmantot cilvēkiem, un ar ko atceļ Direktīvu 2002/98/EK un Direktīvu 2004/23/EK (turpmāk - Regula) prasību ieviešanas Latvijā. Regulas prasības tiks piemērotas no 2027. gada 7. augusta.

VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

2025. gadā Valsts asinsdonoru centra darbību raksturoja augsta donoru aktivitāte un pieaugošs ārstniecības iestāžu pieprasījums pēc asins komponentiem. Pārskata gadā Latvijā pilnasinis tika ziedotas 63 707 reizes, kas ir par 1 375 ziedošanas reizēm vairāk nekā 2024. gadā. Kopējais donoru skaits pieauga līdz 36 026 donoriem, sasniedzot augstāko asinsdonoru aktivitāti pēdējo 13 gadu laikā.

Būtiska VADC darbības daļa bija donoru piesaiste un asins ziedošanas pieejamības nodrošināšana visā Latvijas teritorijā. 2025. gadā VADC organizēja 813 izbraukumus, no tiem 263 ar specializēto autobusu. Izbraukumos tika nodrošināti 52,13 % no visām asins ziedošanas reizēm, apliecinot to nozīmi stabilu asins krājumu uzturēšanā un donoru iesaistes paplašināšanā ārpus pastāvīgajām ziedošanas vietām.

Vienlaikus pieauga ārstniecības iestāžu pieprasījums pēc asinīm, īpaši pēc 0 RhD negatīvās asins grupas, kuras pieprasījums palielinājās par 9 %. Ņemot vērā šīs asins grupas universālo pielietojumu un salīdzinoši reto sastopamību, tās pieejamības nodrošināšana bija viens no būtiskiem VADC darbības izaicinājumiem.

Lai nodrošinātu pacientiem drošu un kvalitatīvu asins komponentu pieejamību, VADC veica ziedoto asiņu izmeklēšanu, sagatavošanu, kvalitātes kontroli, uzglabāšanu un izplatīšanu ārstniecības iestādēm diennakts režīmā. VADC nodrošināja arī specializētu asins komponentu sagatavošanu un imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes, tostarp sarežģītos gadījumos, kad pacientam nepieciešami individuāli piemeklēti asins komponenti.

PILNASIŅU SAGATAVOŠANA VALSTĪ

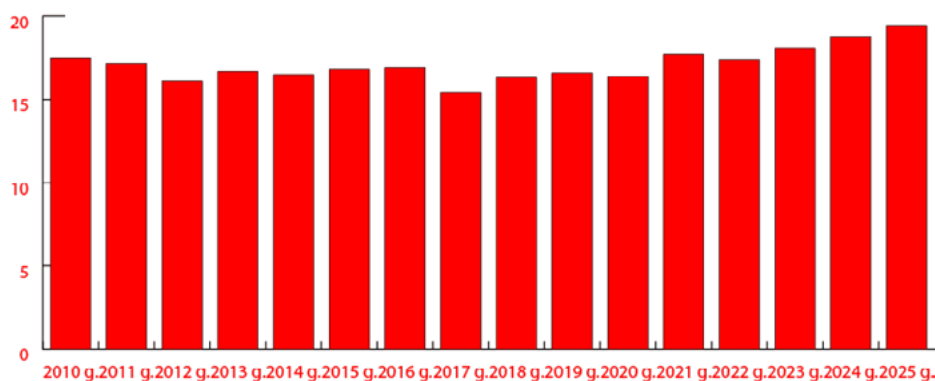
Donāciju skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga
un sasniedza **63 289**.

DONORU ATLASES UN PIESAISTES REZULTĀTI

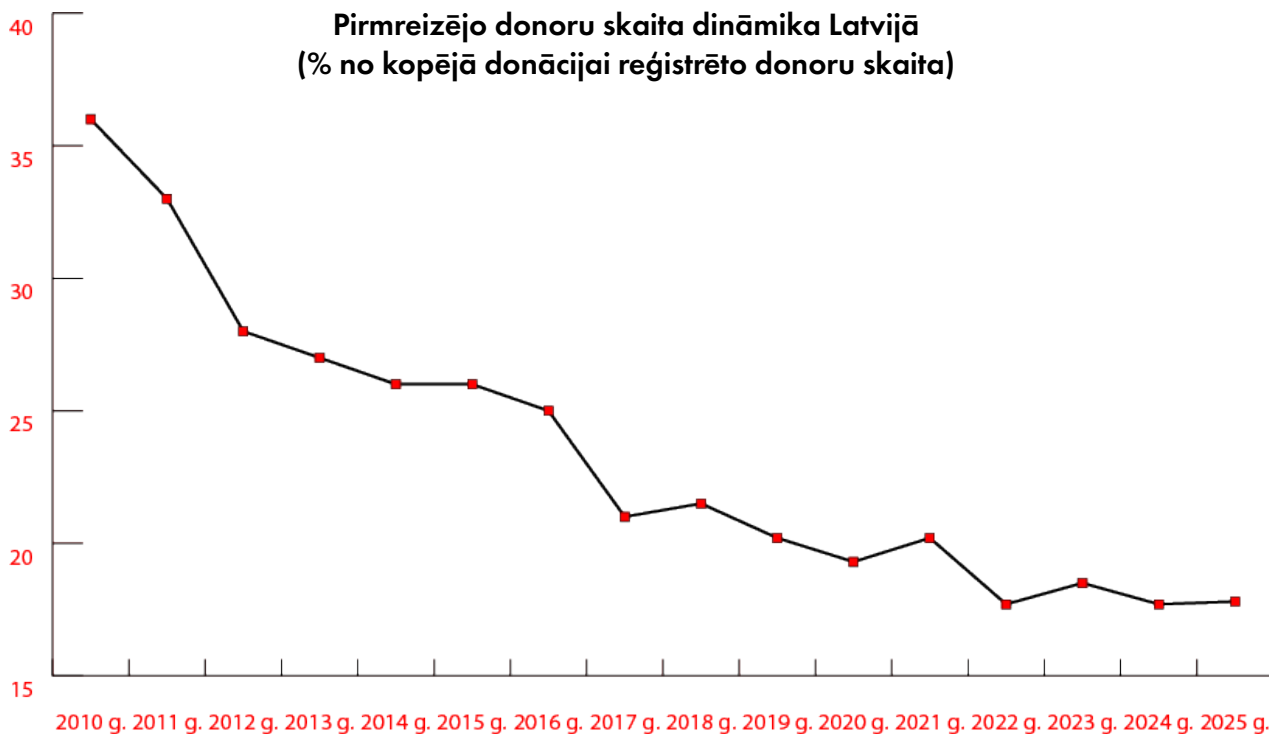
2025. gadā Latvijā kopā 36 112 asins donori tika pielaisti donācijai, kas atbilst 19,4 donoriem uz 1000 iedzīvotājiem jeb 1,94 %. 2025. gadā donoru skaits uz 1000 iedzīvotājiem palielinājās par 0,6. Vienlaikus palielinājās arī kopējais donāciju skaits, kas ir pozitīvs rādītājs un liecina par plašākas auditorijas iesaisti donoru kustībā, neskatoties uz populācijas novecošanos.

**Donoru skaita dināmika Latvijā
(uz 1000 iedzīvotājiem)**

Pirmreizējo donoru skaits Latvijā ir 17,8% no kopējā donācijai reģistrēto donoru skaita.

Tas liecina par to, ka asins donoru saimi joprojām turpina papildināt jaunie donori, bet palielinās atkārtoto donoru īpatsvars, kas ir svarīgi krājuma uzturēšanai. Tomēr, svarīgi arī piesaistīt jaunākus pēc vecuma jaunus donorus paaudžu nomaiņai.

ATTEIKUMI DONĀCIJAI

Atteikumu skaits 2025. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies par 1,4 %, kas saistīts ar atteikumu skaita samazinājumu neatbilstoša Hb dēļ (iespējams, saistībā ar asins donācijas intervāla pagarināšanu sievietēm).

ZIEDOŠANAS REIŽU BIEŽUMS

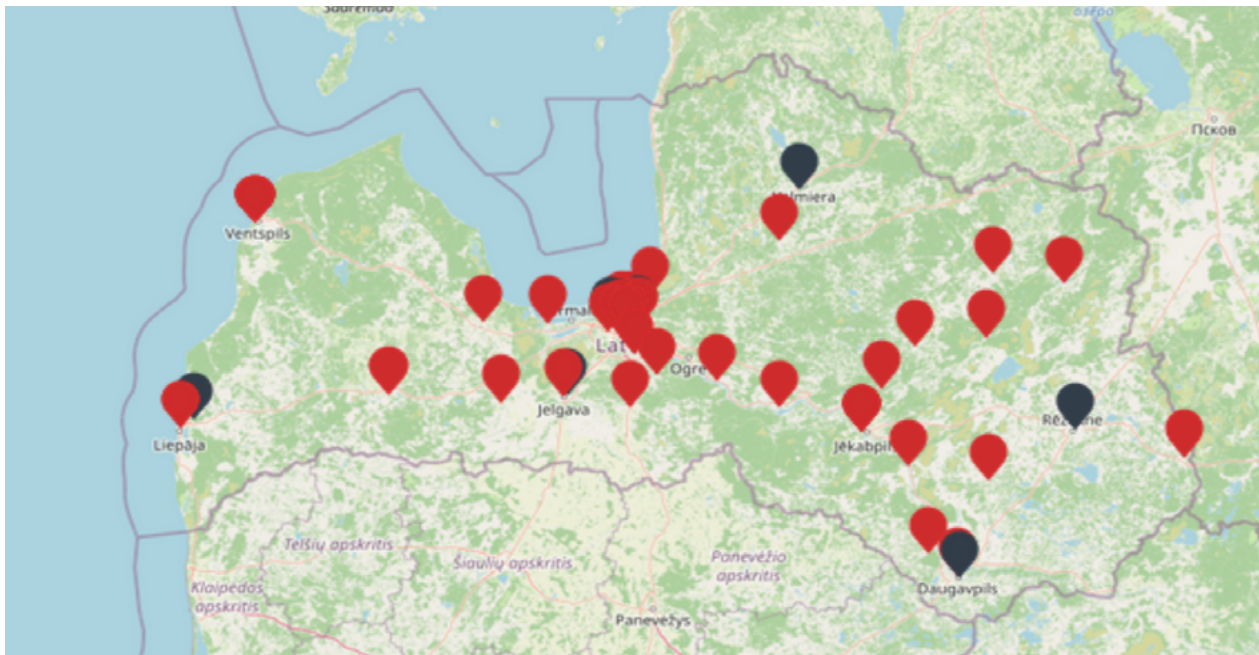
Donoru skaits, kuri asinis ziedo 2 un 3 reizes gadā, 2025. gadā nedaudz palielinājās, kas ir pozitīvs rādītājs. Stabila un pietiekama asins krājuma uzturēšanai nepieciešami aktīvi regulārie donori. Donoru skaits, kuri asinis ziedo 4 reizes gadā, 2025. gadā nedaudz samazinājās, iespējams, saistībā ar ierobežojumiem sievietēm.

Dati par donāciju regularitāti atspoguļoti tabulā:

	2020 g.	2021 g.	2022 g.	2023 g.	2024 g.	2025 g.
1 reizi	18468 (59,5%)	19132 (57,2 %)	17842 (54,4%)	18590 (54,4%)	18684(53,6%)	19418(53,8%)
2 reizes	7217 (23,2%)	7944 (23,8 %)	7973 (24,3%)	8491 (24,8%)	8512 (24,4%)	8953(24,8%)
3 reizes	3567 (11,5%)	4272 (12,8 %)	4543 (13,8%)	4576 (13,4%)	4893(14%)	5121(14,2%)
4 reizes	1451 (4,7%)	1695 (5,1 %)	2016 (6,1%)	2057 (6,0%)	2206(6,3%)	2017(5,6%)
5 reizes	311 (1%)	364 (1,1 %)	423 (1,3%)	442 (1,3%)	538(1,5%)	570(1,6%)
6 reizes	23 (0,1%)	18 (0,1 %)	23 (0,1%)	29 (0,1%)	26 (0,1%)	33(0,1%)

IZBRAUKUMI

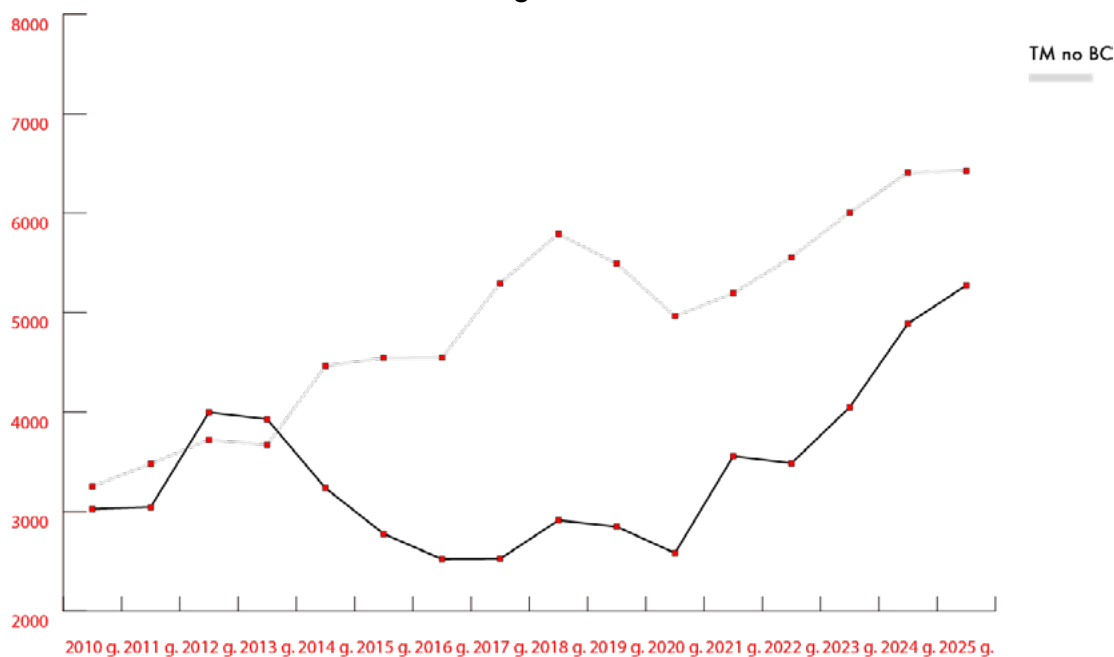
Lielākā daļa LF sagatavoto asiņu (76,7 %) tika nodrošināta izbraukumos. Rīgā izbraukumos tika sagatavoti 44 % asiņu, savukārt KF – 48,5 %.

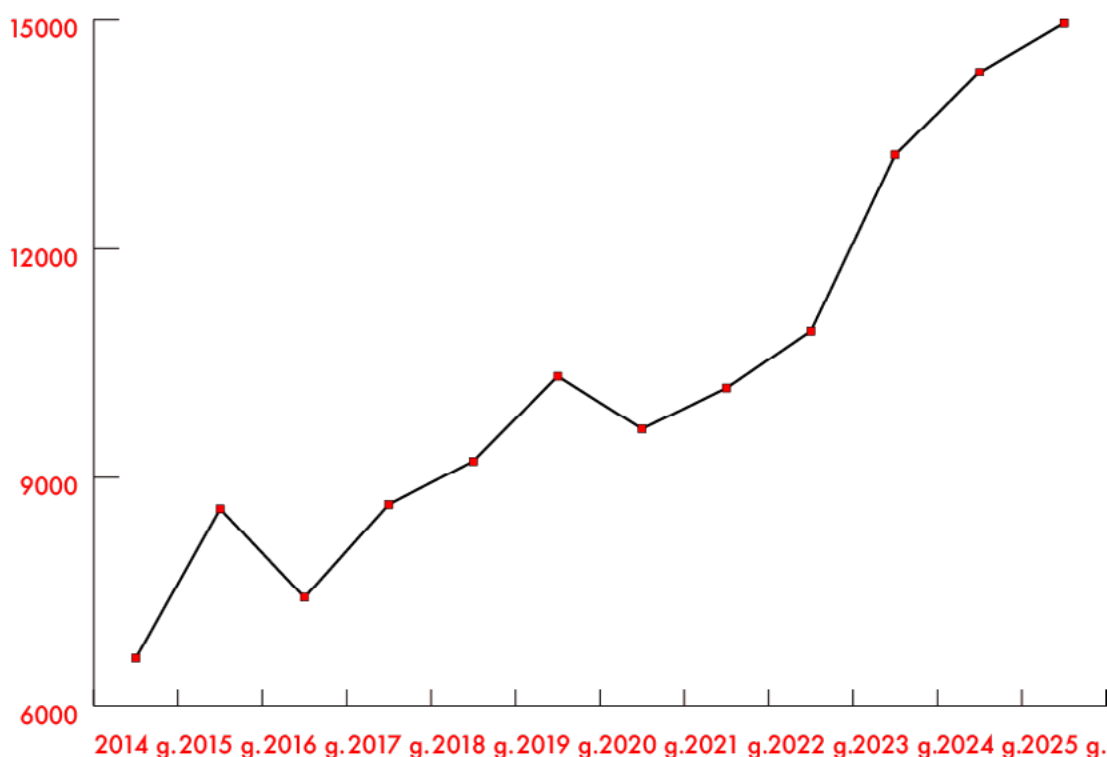
ASINS KOMPONENTU SAGATAVOŠANA

Kopā VADC 2025. gadā tika sagatavotas 53 513 asins standartdevas, kas ir pēdējo gadu labākais rādītājs. Lai saglabātu stabilu asins krājumu, arī turpmāk būtiski uzturēt esošo donoru aktivitāti. 2025. gadā palielinājās TM sagatavošanas apjoms saistībā ar pieaugošo ārstniecības iestāžu pieprasījumu, īpaši onkoloģisko pacientu ārstēšanā. 2025. gadā tika sagatavotas 14 958 krioprecipitāta devas (2024. gadā – 14 352), kas ir par 605 devām vairāk nekā 2024. gadā. Pieaugums bija saistīts ar ārstniecības iestāžu pieprasījuma palielināšanos.

TM Sagatavošana

Krioprecipitāta sagatavošana

ASINS KOMPONENTU IZPLATĪŠANA

2025. gadā bija vērojama EM un TM pieprasījuma pieauguma tendence, ko var skaidrot ar vairākiem faktoriem: populācijas novecošanos, ierobežotu medicīnisko pakalpojumu pieejamību, onkoloģisko slimību izplatību, jaunāko ārstēšanas metožu ieviešanu un ārstēšanas algoritmu izmaiņām.

Tabulā atspoguļoti dati par EM, SSP un TM pārlišanu(devās) uz 1000 iedzīvotājiem.

	EM(devas)	SSP(devas)	TM(devas)
Latvija, 2020.g.	25,2	10,2	3,8
Latvija, 2021.g.	28,5	10,4	4,5
Latvija 2022.g.	29,1	11,5	4,9
Latvija 2023.g.	30,9	10,8	5,3
Latvija 2024.g.	32,1	9,7	5,9
Latvija 2025.g.	32,7	9,4	6,2

VALSTS ASINSDONORU CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA

Kvalitatīva laboratoriskā izmeklēšana balstīta uz normatīvās dokumentācijas, labas laboratoriskās prakses, kā arī medicīnas un testēšanas laboratoriju standartu prasību ievērošanu ikdienas darbā [LVS EN ISO 15189:2023] un [LVS ISO/IEC 17025:2018], un to nodrošina Laboratoriju departaments (turpmāk – LBD), kura sastāvā ietilpst Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa, Skrīninga nodaļa un Asins pagatavojumu kvalitātes kontroles laboratorija.

OBLIGĀTO INFEKCIJU SKRĪNINGS (LBD)

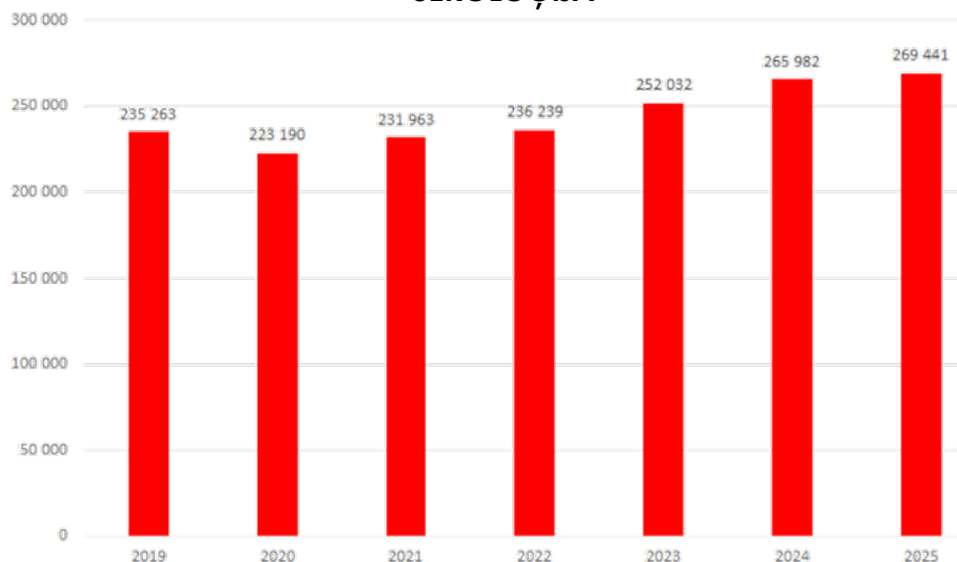
2025. gadā tika seroloģiski izmeklēti 58 783 donoru asins paraugi, kā arī veiktas analīžu kontroles un atkārtota paraugu izmeklēšana primāri reaktīva rezultāta gadījumos un RIP.

Seroloģisko analīžu atšķirības katrai infekcijai veidojas no primārajiem donāciju testiem un atkārtotās izmeklēšanas pozitīva rezultāta gadījumā (algoritms), kā arī donoru analīžu kontroles testiem pēc noteikta laika perioda, iegūstot nepārliciecināmus skrīninga un apstiprinošo testu rezultātus. Visi iegūtie primāri pozitīvie seroloģijas rezultāti tika izmeklēti atkārtoti pēc VADC noteikta algoritma un pēc tam nosūtīti apstiprinošai izmeklēšanai Latvijas Infektoloģijas centra Nacionālajā mikrobioloģijas references laboratorijā. Lai paaugstinātu asins komponentu drošību, kā papildu izmeklējumu seroloģiskajai izmeklēšanai VADC pielieto molekulārās vīrusu izmeklēšanas metodi NAT (nukleīnskābju amplifikācijas tests), kas vienā testā izmeklē un nosaka šādu vīrusu ģenētiskā materiāla klātbūtni: HIV-1 RNS **, ** HIV-2 RNS, HBV DNS, HCV RNS.

OBLIGĀTO INFEKCIJU SKRĪNINGA VEIKTIE IZMEKLĒJUMI

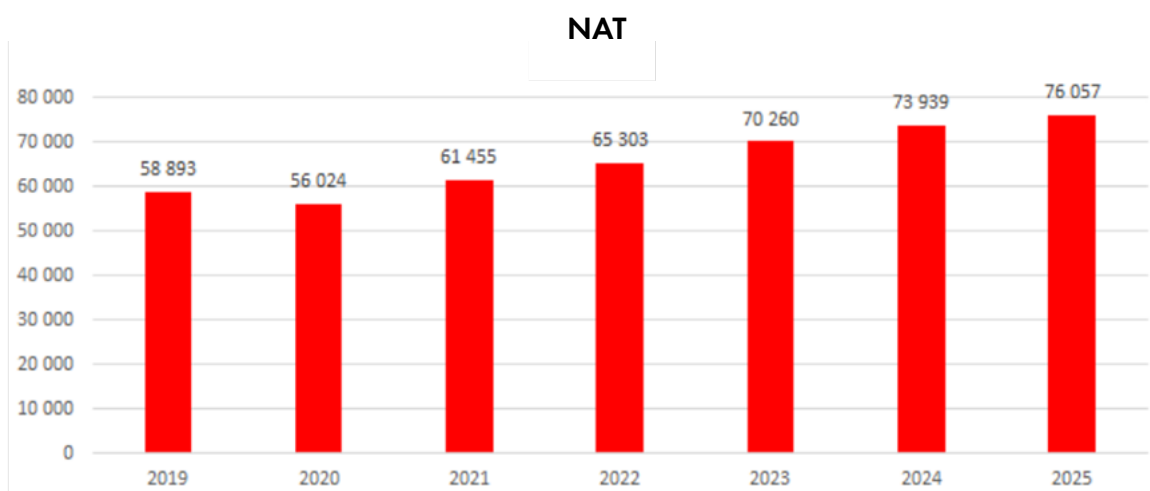
Gads	Izmeklējumu skaits
2019	235263
2020	223190
2021	231963
2022	236239
2023	252032
2024	265982
2025	269441

SEROLOĢIJA

"NAT" DONORU ASINS PARAUGU IZMEKLĒJUMU SKAITS

Gads	Izmeklējumu skaits
2019	58893
2020	56024
2021	61455
2022	65303
2023	70260
2024	73939
2025	76057

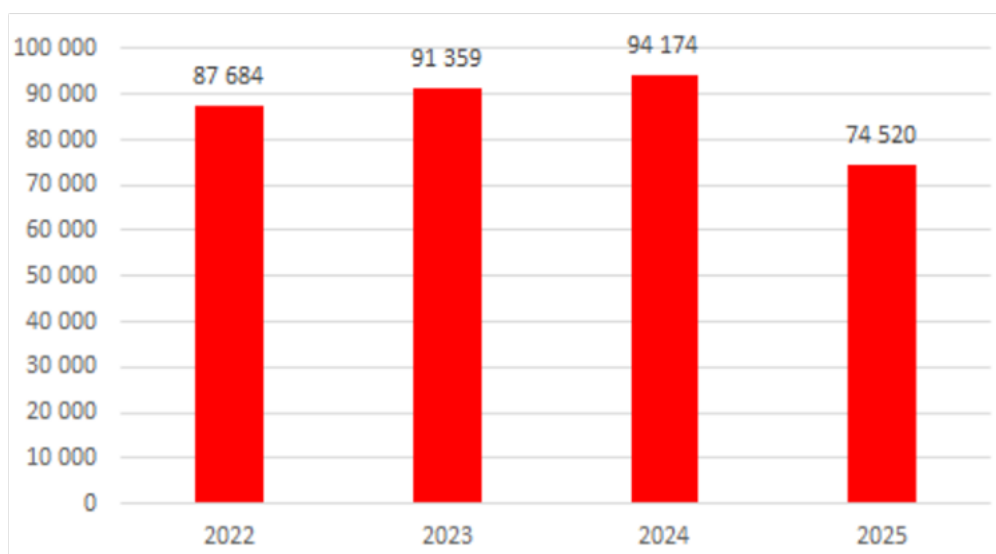
IMŪNHEMATOLOĢISKĀ IZMEKLĒŠANA (LBD)

Donoru imūnhematoloģiskā izmeklēšana. Katram donora asinsparaugam nosaka asinsgrupu, rēzus faktoru, fenotipu un veic antivielu skrīninga testu (pirmreizējiem donoriem).

"NAT" DONORU ASINS PARAUGU IZMEKLĒJUMU SKAITS

Izmeklējumi	Gads			
	2022	2023	2024	2025
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) noteikšana ar mikroplašu metodi	57405	60590	62202	62904
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) fenotipa un Kell antigēna noteikšana ar mikroplašu metodi	10531	11766	11484	11616
Kopā ar citiem izmeklējumiem	87684	91359	94174	74520

DONORU IMŪNHEMOTOLOĢISKĀ IZMEKLĒŠANA (LBD)

1. Donoru imūnhematoloģiskā izmeklēšana

Katram donora asins paraugam nosaka asins grupu, rēzus faktoru, fenotipu un veic antivielu skrīninga testu (pirmreizējiem donoriem).

Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) noteikšana ar mikroplašu metodi.

Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) fenotipa un Kell antigēna noteikšana ar mikroplašu metodi.

2. Paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzes uzturēšana

Aloimunizētu (ar antivielām iepriekš sensibilizētu) pacientu nodrošināšanai ar saderīgu EM VADC uztur un regulāri papildina paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzi. Regulāri tiek veikta donoru izmeklēšana visās klīniski nozīmīgās eritrocitāro antigēnu sistēmās (16 antigēni), kas nepieciešamas, piemeklējot saderīgu EM aloimunizētiem pacientiem.

3. Pacientu konsultatīvā izmeklēšana

VADC veiktie izmeklējumi donoriem.

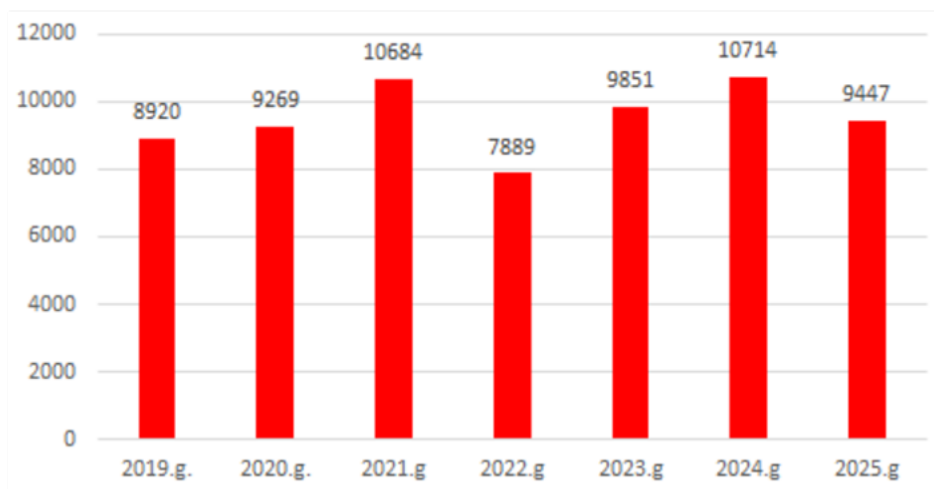
VADC ir vienīgā iestāde valstī, kas nodrošina nepārtrauktu konsultatīvo imūnhematoloģisko palīdzību visas valsts ārstniecības iestāžu pacientiem un privātpersonām imūnhematoloģijas jomā:

- risinājumu asins grupas un rēzus piederības problemātiskas noteikšanas gadījumos;
- antieritrocitāro antivielu identifikāciju;
- klīniski nozīmīgu antieritrocitāro antivielu titrēšanu grūtniecēm;
- EM saderināšanu aloimunizētām personām u. c. sarežģītos gadījumos;
- paplašinātu eritrocitu fenotipizāciju;
- transfūziju reakciju izmeklēšanu;
- pozitīva tiešā antiglobulīna testa analīzi;
- jaundzimušā hemolītiskās slimības laboratorisko diagnostiku un EM saderināšanu;
- telefonisku konsultāciju sniegšanu klīnicistiem un laboratoriju speciālistiem;
- izmeklējumus autoimūnas hemolītiskās anēmijas pacientiem.

"NAT" DONORU ASINS PARAUGU IZMEKLĒJUMU SKAITS

Gads	Pacientu izmeklējumi
2019	8920
2020	9269
2021	10684
2022	7889
2023	9851
2024	10714
2025	9447

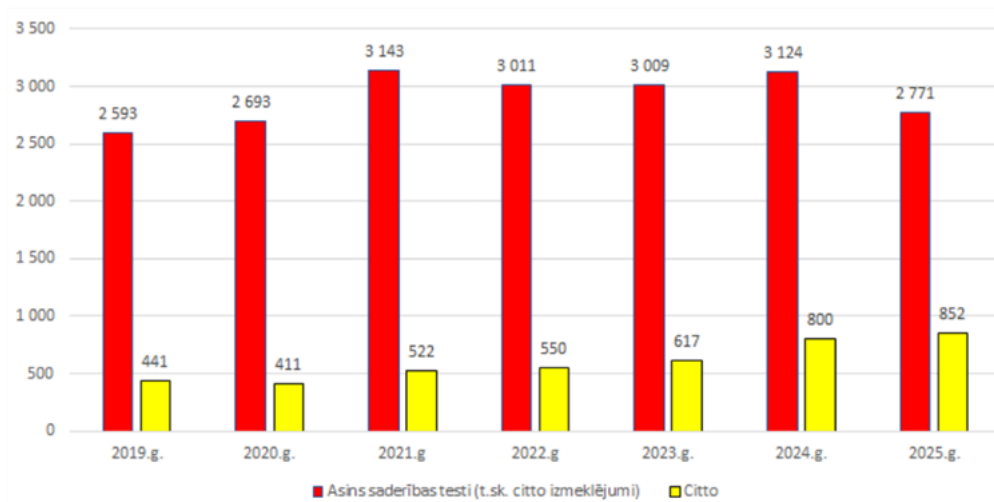
"NAT" DONORU ASINS PARAUGU IZMEKLĒJUMU SKAITS

Asins saderības testi (t.sk. citto izmeklējumi)

Gads	Asins saderības testi	Citto testi
2019	2593	441
2020	2693	411
2021	3143	522
2022	3011	550
2023	3009	617
2024	3124	800
2025	2771	852

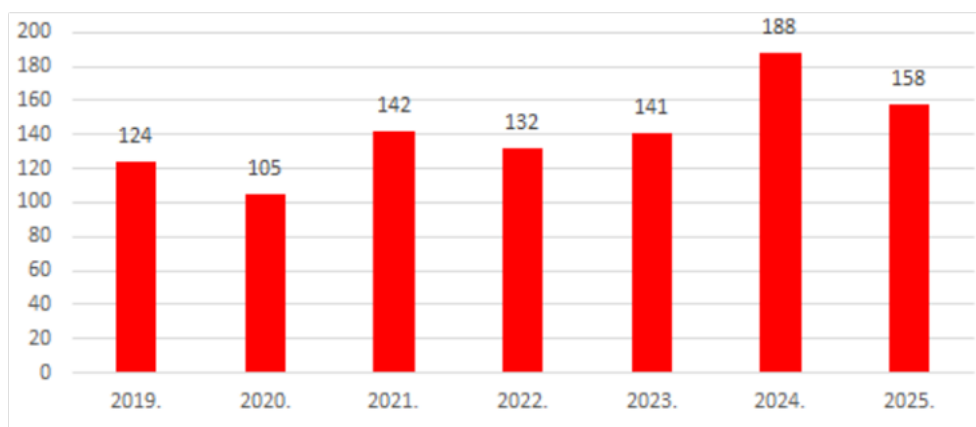
Asins saderības testi (t.sk. citto izmeklējumi)

Asins devu piemeklēšana slimnīcām ārpus VADC darbalaika

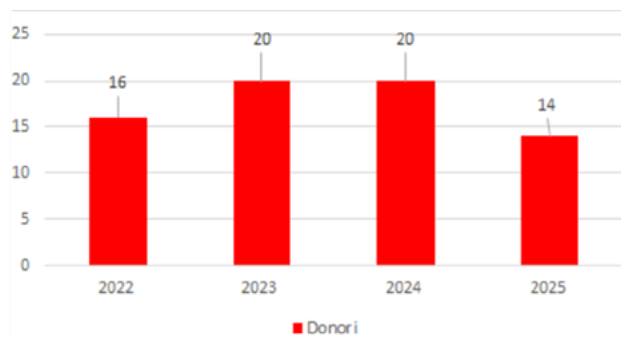
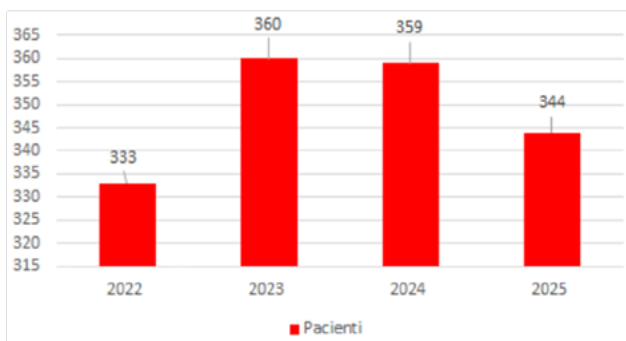
Gads	Izsaukumu skaits gadā
2019	124
2020	105
2021	142
2022	132
2023	141
2024	188
2025	158

Asins devu piemeklēšana slimnīcām ārpus VADC darbalaika

Asins devu piemeklēšana slimnīcām ārpus VADC darbalaika

Gads	2022	2023	2024	2025
Primāri identificētas antiviēlas un izsniegta imunizētas personas pase	349	380	379	358
(donori/pacienti)	16 / 333	20 / 360	20 / 359	14 / 344

ASINS KOMPONENTU KVALITĀTES KONTROLE (LBD)

VADC Kvalitātes laboratorija veic centralizētu asins pagatavošanu kvalitātes kontroli visā valstī sagatavotajiem asins komponentiem.

Nr. p.k.	Izmeklējuma parauga veids	2022 g.	2023 g.	2024 g.	2025 g.
1.	Eritrocītu masa	984	880	870	984
2.	Plazma pirms sasaldēšanas	429	422	459	439
3.	Svaigi saldēta plazma	454	469	505	445
4.	Krioprecipitāts	108	198	108	108
5.	Trombocītu masa	247	248	247	264
6.	Komponenti ārpus plāna	234	198	328	336
7.	Leikocītu trombocītu slānis	345	303	304	318
8.	Donoru asinis (kopējais olbaltums)	268	596	399	733
	KOPĀ	3069	3224	3520	3429
	Testēto parametru skaits	13315	13290	14790	14812

VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA

2025. gadā tika nodrošināta Valsts asins dienesta vienotās informācijas sistēmas pieejamība. Aprēķinot sistēmas kopējo pieejamību, tika ņemti vērā serveru, datortīkla un datu bāzes nepārtrauktās darbības rādītāji. Pieļaujamais (drošības politikā noteiktais) darbības pārtraukuma laiks ir 8 h mēnesī. Pārskata periodā šis rādītājs nav ticis pārsniegts vai sasniegts nevienā no pārtraukuma epizodēm, kas liecina par stabilu sistēmas atbalstu, apkalpošanu un darbību pārskata periodā kopumā. Sistēmas apkopju darbi, kas prasa serveru pārstartēšanu un līdz ar to arī plānotu darbības pārtraukumu, tika mērķtiecīgi organizēti, lai iespējami mazāk traucētu sistēmas lietotāju darbu ar iestādes klientiem. Visā pārskata periodā tika nodrošinātas procedūras sistēmas datu integritātes, konfidencialitātes un pieejamības uzturēšanai. Ārējo kiberapdraudējumu apjomam pēdējos gados visā pasaulē ir tendence strauji pieaugt un attīstīties to daudzveidībā. Neraugoties uz ārējiem draudiem, pārskata periodā tika nodrošināta stabila un droša sistēmas darbība. Netika konstatēti drošības incidenti, netika bojāti vai pazaudēti dati. Sistēmas darbības nepārtrauktība tika nodrošināta apjomā, kas pārsniedz noteiktās prasības. Kopumā šajā nodaļā labojumu ir maz – galvenokārt jāvienādo 2025. gada apraksta pagātnes forma un jāizlabo 3 termini: kvalitātes, Krioprecipitāts, plāna.

Tā ietvaros Informācijas tehnoloģiju departaments organizē:

- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas pieejamību;
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas integritāti (pilnīgas un nemainītas informācijas saglabāšana);
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti (informācijas nodošana tikai tām personām, kuras ir pilnvarotas to saņemt un lietot);
- sistēmas informācijas resursu (datņu - arī to, kas satur sistēmā glabājamo, apstrādājamo un sistēmas lietotājiem pieejamo informāciju) aizsardzību;
- sistēmas tehnisko resursu (serveri, datori, programmatūra, datu nesēji, datortīkla iekārtas) aizsardzību;
- sistēmas drošības risku novērtēšanu, sistēmas apdraudējumu noteikšanu, sistēmas drošības incidentu atklāšanu/izmeklēšanu, sistēmas darbības atjaunošanu pēc drošības incidentiem.

Visā pārskata periodā tika nodrošinātas procedūras - sistēmas datu integritātes, konfidencialitātes un pieejamības uzturēšanai. Ārējo kiberapdraudējumu apjomam pēdējos gados visā pasaulē ir tendence strauji pieaugt un

FINANŠU RESURSI

Valsts asinsdonoru centra kopējie pārskata periodā piešķirtie finanšu resursi bija 11 269 134 EUR, un Valsts budžeta programmu izpilde ietver, tai skaitā:

39.03.00 pamatbudžeta programma „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogramma “Asins un asins komponentu nodrošināšana” – 11 219 947 EUR, t. sk. 10 735 826 EUR (LV20TREL2290567004000) valsts pamatbudžets;

484 121 EUR (LV49TREL229056701700B) rezerves fonds. ziedojumu un dāvinājumu līdzekļu funkciju īstenošana. Budžeta programmu izpildes pārskata skaidrojums sniedz informāciju par izpildes izmaiņām attiecībā pret iepriekšējo pārskata gadu (2024. g.) un precizēto saimnieciskā gada plānu atbilstoši budžeta veidam, kas atspoguļots 1. tabulā. Budžeta programmu 39.03.00 un 02.04.00 2025. gada valsts budžeta izpilde, salīdzinot ar 2024. gada izpildi (EUR).

Budžeta programmu 39.03.00 un 02.04.00 2025.gada valsts budžeta izpilde, salīdzinot ar 2024.gada izpildi (EUR)

Budžeta izpilde 2025.gadā				
Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2024.gada izpilde	apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	11 353 999	11 269 134	11 253 150
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	195 651	183 309	174 028
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	11 158 348	11 085 825	11 079 122
2.	Izdevumi (kopā)	11 341 658	11 304 517	11 288 327
2.1.	Atlīdzība	4 855 406	4 854 558	4 848 060
2.2.	Preces un pakalpojumi	6 221 566	6 214 546	6 207 483
2.3.	Pamatkapitāla veidošana	264 686	235 413	232 784

Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem

Dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem samazinājums bija par 79 226 EUR jeb 0,7 % (2025. gada izpilde – 11 079 122 EUR, 2024. gada izpilde – 11 158 348 EUR), tai skaitā:

- 39.03.00 pamatbudžeta programma „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana”, apakšprogramma “Asins un asins komponentu nodrošināšana” – samazinājums 114 444 EUR (2025. gada izpilde – 11 036 638 EUR, 2024. gada izpilde – 11 151 082 EUR);
- 02.04.00 programma “Medicīnas izglītība”, apakšprogramma 02.04.00 “Rezidenta apmācība” – palielinājums 35 218 EUR (2025. gadā – 42 484 EUR, 2024. g. – 7 266 EUR).

VADC pārskata gada kopējā “Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem” faktiskā izpilde atskaites periodā bija 11 079 122 EUR, plānotā summa – 11 085 825 EUR, neapgūto līdzekļu summa – 6703 EUR, izpilde – 99,94 %.

Izdevumi kopā: samazinājums par 53 331 EUR jeb 0,5 % (2025. gada faktiskā izpilde – 11 288 327 EUR, 2024. gada faktiskā izpilde – 11 341 658 EUR). Kopējā izdevumu izpilde atskaites periodā bija 11 288 327 EUR, plānotā summa – 11 304 517 EUR, plāna izpilde – 99,86 %.

Pārskata gadā veiktie pasākumi

1. Pārskata periodā Valsts asinsdonoru centrs nodrošināja 98,7 % ārstniecības iestāžu pieprasījuma pēc filtrētas eritrocītu masas (FEM).

2. Asins devu sagatavošanas plāns valstī 2025. gada 12 mēnešos tika izpildīts par 120,5 % jeb par 10 757 pilnasins devām vairāk nekā plānots (2025. gada 12 mēnešos plāns – 52 532 pilnasins devas, izpilde – 63 289 pilnasins devas).

3. Visas ārstniecības iestāžu asins sagatavošanas nodaļas (ASN) 2025. gadā asins sagatavošanas plānu pārpildīja. Vislielākā 2025. gada plāna pārpilde bija Vidzemes slimnīcas ASN – 112,4 %.

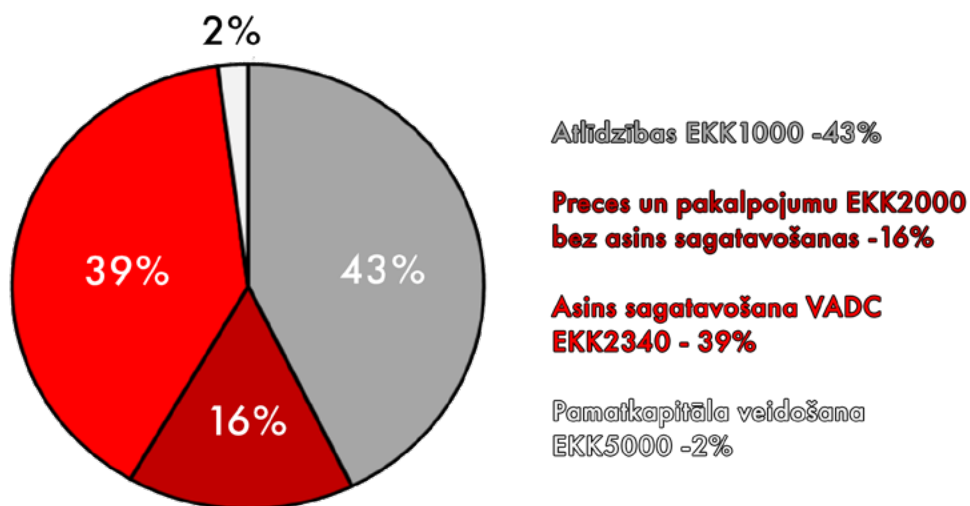
4. Turpinājās VADC sadarbība ar Valsts kases Vienoto pakalpojumu centru. Tika veikta detalizēta iekšējo normatīvo aktu pārskatīšana procesu īstenošanai.

5. VADC laboratoriju telpās tika veikti remontdarbi.

6. 2025. gadā viens rezidents veiksmīgi pabeidza mācības no 1. janvāra līdz 30. septembrim, un divi rezidenti iesāka mācības no 1. oktobra līdz 31. decembrim, kas turpināsies līdz 2026. gada 30. septembrim.

39.03.00 “Asins un asins komponentu nodrošināšana” pamatbudžeta izdevumu izpildes struktūra 2025. gadā (EUR).

Analizējot 39.03.00 apakšprogrammas “Asins un asins komponentu nodrošināšana” izdevumu izpildes struktūru, lielāko daļu – 42,8 % jeb 4 808 310 EUR – sastādīja izdevumu klasifikācijas kods EKK 1000 “Atlīdzība”, savukārt 39,6 % jeb 4 453 356 EUR – EKK 2340 “Zāles, ķīmikālijas, laboratorijas preces, medicīniskās ierīces u. c.”.

MAKSAS PAKALPOJUMU IZPILDE

VADC ieņēmumus no maksas pakalpojumiem saņem par veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem ārstniecības iestādēm, apmācības pasākumiem ārstiem un vidējam medicīniskajam personālam kvalifikācijas un zināšanu paaugstināšanai transfuzioloģijas un imūnhematoloģiskās izmeklēšanas jomās un citiem ieņēmumiem.

Spēkā ir Ministru kabineta 2022. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 672 "Valsts asinsdonoru centra maksas pakalpojumu cenrādis" (stājās spēkā 01.11.2022.), lai nodrošinātu medicīnas darbinieku atalgojuma pieaugumu, Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļas laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamo reaģentu izmaksu pieauguma un netiešo izmaksu segšanu.

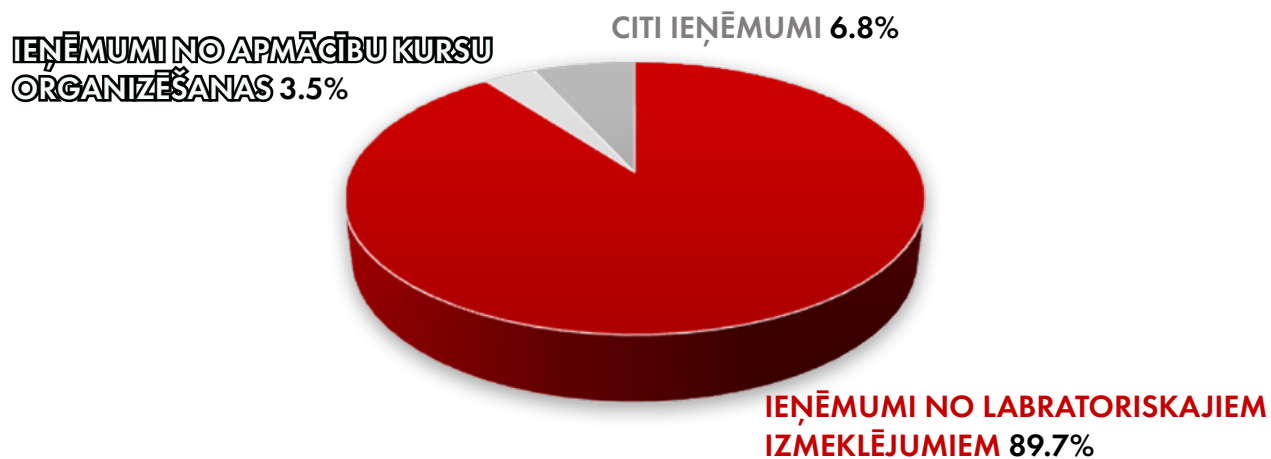
2025. gadā VADC maksas pakalpojuma ieņēmumu plāns – 183 309 EUR, faktiskā izpilde – 174 028 EUR (plāna izpilde – 94,9 %), plāna neizpilde – 9 281 EUR (saistīta ar ārstniecības iestāžu maksātspeju apmaksāt 2025. gadā izrakstītos rēķinus).

Ieņēmumu plāna izpilde bija atkarīga:

No klientu un ārstniecības iestāžu laboratorisko izmeklējumu pieprasījuma, kas pārskata periodā bija lielāks, nekā bija plānots; visi laboratoriskie izmeklējumi pēc pacientu un klientu pieprasījuma tika nodrošināti;

Apmācības pasākumi tika nodrošināti pēc klientu pieprasījuma VADC, un tika rīkoti attālināti semināri un vebināri. Apmācību pieprasījuma intensitāte gada ietvaros bija saistīta ar ārstniecības personu sertifikācijas procesu, kas ir mainīgs no gada uz gadu.

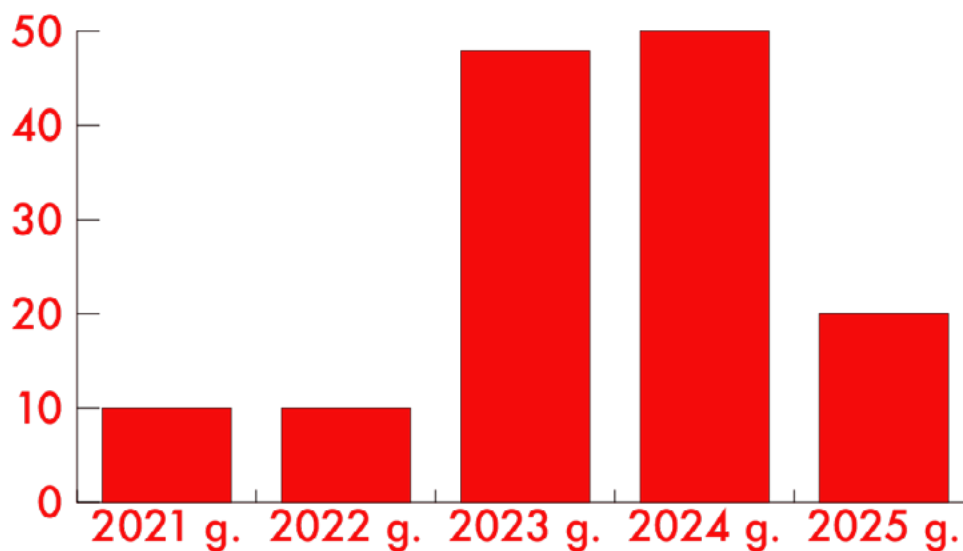
VADC maksas pakalpojumu ieņēmumu struktūra, īpatsvars 2025. gadā (EUR, %)

VADC saņemtie ziedojumi un dāvinājumi

Gadā tika saņemts ziedojums un dāvinājums no vienas fiziskas personas – kopējā summa 20,00 EUR.

VADC saņemtie ziedojumi un dāvinājumi 2021.–2025. gadā (EUR).

INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA

VADC ir ieviesta integrētā kvalitātes vadības sistēma (KVS).

Kvalitātes politika – ieviest, uzturēt un nepārtraukti pilnveidot integrētu kvalitātes vadības sistēmu Asins dienestā, kas balstīta procesu pieejā un risku vadības principos, atbilstoši labas prakses, ISO standartu un efektīvas kvalitātes sistēmas prasībām. Tika nodrošināts Zāļu valsts aģentūras (ZVA) atbilstības sertifikāts, kas apliecina, ka VADC ir novērtēts un atbilst cilvēka asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošuma standartiem un Labas prakses pamatnostādnēm asins sagatavotājiestādēm.

VADC laboratorijas ir akreditētas un saņēmušas Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja (LATAK) laboratoriju akreditācijas apliecības par atbilstību standarta LVS EN ISO 15189:2013 prasībām un standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017 prasībām. VADC risku politika – samazināt jebkuru risku līdz iespējami zemākam kopējam vērtējumam, lai nodrošinātu augstas kvalitātes asins komponentu pieejamību. Riskus izvērtē visiem VADC procesiem. 2025. gadā turpināja pilnveidoties risku vērtēšanas kvalitāte un efektivitāte pamatdarbības procesos.

KVALITĀTES VADĪBAS SISTĒMAS DOKUMENTU VADĪBA

VADC iekšējā dokumentācija tiek optimizēta, nepārtraukti uzlabota un pilnveidota.

Sekmīgi tiek organizēta KVS dokumentu aprīte elektroniskajā DVS Namejs, veicinot pakāpenisku pāreju uz 100 % elektronisku dokumentu pārvaldību.

Dokumentu pārskatīšana un pašpārbaude liecina, ka procesi ir lietderīgi, jo samazina risku strādāt pēc neaktuāla dokumenta, ļauj identificēt darbā neizmantojamus dokumentus, kā arī veicina dokumentu optimizāciju un pilnveidošanu. Kopumā dokumentu vadība atbilst noteiktajām prasībām.

KVALITĀTES VADĪBAS SISTĒMAS AUDITI

2025. gadā tika veikti 5 iekšējie kvalitātes vadības sistēmas auditi 6 VADC procesos, kā arī 2 VADC filiāļu auditi. Veikta arī divu asins kabinetu uzraudzība.

VADC tika īstenoti 10 ārējo institūciju auditi/atbilstības novērtējumi (kontroles, pārbaudes, uzraudzība), t. sk. Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja, Veselības ministrijas, Nacionālā kibernetikas centra, Veselības inspekcijas un Arhīvu inspekcijas.

VALIDĀCIJA

VADC validācijas politika ir asins komponentu kvalitāti un drošību ietekmējošo elementu validēšana, lai gūtu pārliecību par sistēmu, metožu un procesu atbilstību iepriekš noteiktajiem kritērijiem un to stabilitāti izmaiņu gadījumos.

2025. gadā veiktas dažādas validācijas aktivitātes, t. sk.:

- 16 tehnisko specifikāciju projektējuma kvalifikācijas (DQ) medicīniskām iekārtām, maisu-caurulišu sistēmai/maģistrālēm, steriliem vakuumbriņiem, antikoagulanta šķīdumam automātiskās plazmaferēzes procedūras nodrošināšanai un aizvietojošam šķīdumam trombocītu masas sagatavošanai, kā arī reaģentiem.
- 38 iekārtu uzstādīšanas un ekspluatācijas kvalifikācijas (IQ/OQ) pārbaudes.
- izstrādāts viens ekspluatācijas kvalifikācijas (OQ) protokols, lai pārliecinātos par transportēšanas kastu atbilstību, veiktas trīs izpildījuma kvalifikācijas (PQ), un rezultātā atzīts, ka kvalificētās iekārtas un procesi ir stabili un nodrošina darbību atbilstoši noteiktajām prasībām.
- 13 telpu kvalifikācijas, kā rezultātā visas telpas ir atzītas par piemērotām tajās veicamo funkciju izpildei.

Kopumā VADC procesu/iekārtu/metožu validācijas rezultāti norāda, ka darbs veikts atbilstoši izvirzītajām prasībām un ir stabils – būtiskas novirzes nav novērojamas.

PERSONĀLS

2025. gadā Valsts asinsdonoru centrā strādāja 186 darbinieki.

Ārstniecības personālu veidoja 108 darbinieki jeb 58 % no kopējā personāla, savukārt pārējo personālu – 78 darbinieki jeb 42 %. Dzimuma sadalījumā lielāko daļu veidoja sievietes – 161 darbiniece, bet vīrieši – 26. Vidējais darbinieku vecums 2025. gadā bija 51 gads. Darbinieku vecuma struktūra raksturo pieredzi un stabilitāti, vienlaikus iezīmējot nepieciešamību stiprināt jauno darbinieku piesaisti, darbaspēka atjaunošanu un pēctecības plānošanu.

Pārskata gadā darba tiesiskās attiecības VADC uzsāka 18 darbinieki, tostarp 14 ārstniecības personāla darbinieki un četri pārējā personāla darbinieki. Darba tiesiskās attiecības izbeidza 20 darbinieki, tostarp 15 ārstniecības personāla darbinieki un pieci pārējā personāla darbinieki. Darbinieku mainība 2025. gadā bija 11 %.

ĀRĒJĀS KOROSPODENCES APRĪTE

VADC dokumentu vadības process tika turpināts, izmantojot VM resora centralizēto dokumentu vadības sistēmu Namejs (turpmāk – DVS), tādējādi nodrošinot:

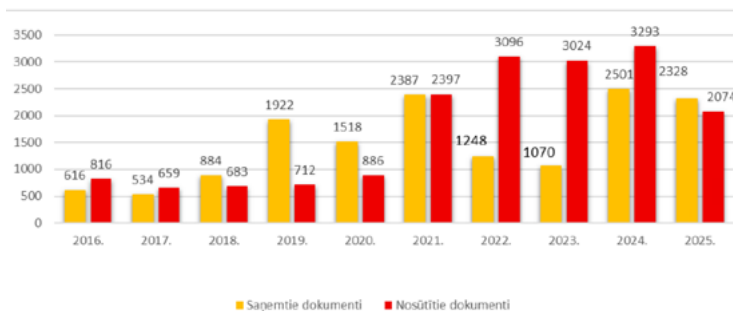
- papīra un elektronisko dokumentu reģistrāciju un apstrādi;
- izsekojamu dokumentu un to saturošās informācijas, kā arī ar to saistīto uzdevumu uzskaiti;
- dokumentu/uzdevumu izpildes kontroli;
- operatīvu informācijas apriti starp VADC darbiniekiem darba pienākumu izpildei;
- dokumentu arhivēšanu DVS elektroniski.

Pārsvārā korespondencē saņemtas un nosūtītas vēstules, kas saturējušas dažāda veida informāciju, kas skar VADC pamatdarbības nodrošināšanu, kā arī saimnieciskos un sociālos jautājumus.

Dokumentu aprīte īstenota lielākoties ar fiziskām personām, VM un tās padotībā esošajām iestādēm, Latvijas ārstniecības iestādēm, īpaši tām, kurās atrodas Asins sagatavošanas nodaļas un Asins kabineti, kā arī ar dažādiem sadarbības partneriem, uzņēmumiem un uzraugošajām iestādēm.

Papīra un elektronisko korespondences dokumentu kopskaita statistika apkopota 2. tabulā.

Saņemto un nosūtīto sarakstes dokumentu aprīte VADC pa gadiem

Pārsvarā korespondencē saņemtas un nosūtītas vēstules, kas saturējušas dažāda veida informāciju, kas skar VADC pamatdarbības nodrošināšanu, kā arī saimnieciskos un sociālos jautājumus.

Dokumentu aprīte īstenota lielākoties ar fiziskām personām, VM un tās padotībā esošajām iestādēm, Latvijas ārstniecības iestādēm, īpaši tām, kurās atrodas Asins sagatavošanas nodaļas un Asins kabineti, kā arī no dažādiem sadarbības partneriem, uzņēmumiem un uzraugošajām iestādēm.

Papīra un elektronisko korespondences dokumentu kopskaits procentuāli 2025. gadā

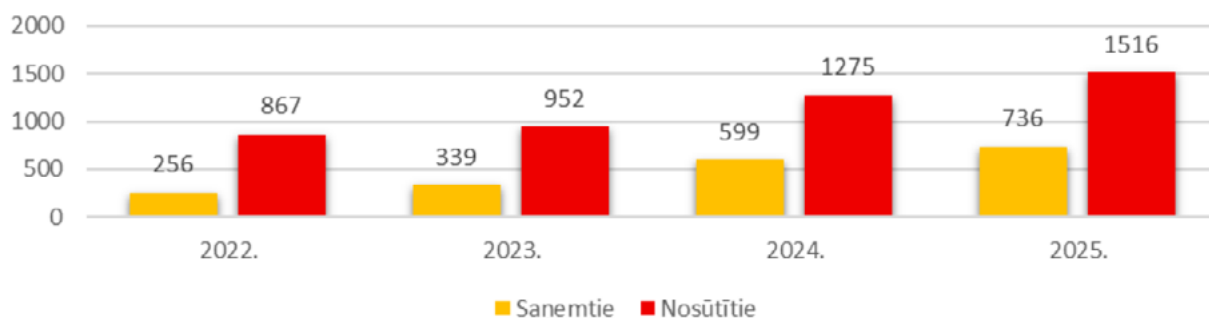
Dokumentu forma	Saņemtie dokumenti	Nosūtītie dokumenti
Papīra	14% (319 dokumenti)	19% (403 dokumenti)
Elektroniski	86% (2009 dokumenti)	81% (1671 dokumenti)

Tieši sarakste ar fiziskām personām pēdējos gados strauji turpina palielināties. No kopējās sarakstes apjoma var secināt, ka fizisko personu saņemtie dokumenti 2025. gadā aptver 32 % no visiem saņemtajiem dokumentiem, savukārt nosūtītie – 73 %.

Sarakstē ar fiziskām personām 2025. gadā iekļauti šādi dokumentu veidi:

- jautājumi, atbildes, iesniegumi un atbildes uz tiem;
- ārējo apmācību sertifikāti;
- laboratoriskie izmeklējumi imūnhematoloģijā;
- izziņu dublikāti, V-169;
- elektroniskie pārskati no ProSang par testēšanas rezultātiem, kuros novirzes no normas nav konstatētas, V-448;
- vēstules donoriem vai ģimenes ārstiem par novirzēm no normas donora asins analīžu rezultātos.

Sarakste ar fiziskām personām

Analizējot dokumentu īpatsvaru, kas satur ierobežotas pieejamības informāciju, 2025. gadā var secināt, ka:

46 % (1062 dokumenti) no 2025. gadā saņemtajiem ir dokumenti, kas satur ierobežotas pieejamības informāciju;
65 % (1345 dokumenti) no 2025. gadā nosūtītajiem dokumentiem satur ierobežotas pieejamības informāciju.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU – DONORU PIESAISTE

2025. gadā VADC komunikācijas darbā galvenā uzmanība tika pievērsta donoru piesaistei, regulāras ziedošanas veicināšanai, jaunu auditoriju uzrunāšanai un sabiedrības izglītošanai par asins ziedošanas nozīmi. Īstenotās aktivitātes palīdzēja stiprināt donoru kustības atpazīstamību, veicināt sabiedrības līdzdalību un uzturēt stabilu komunikāciju ar esošajiem un potenciālajiem donoriem.

Gada laikā tika īstenotas vairākas kampaņas un aktivitātes, tostarp jauniešu auditorijai paredzētā kampaņa "Piepildi karogu", Pasaules asinsdonoru dienas aktivitātes, sadarbības projekti ar uzņēmumiem, kā arī regulāra komunikācija digitālajos kanālos un plašsaziņas līdzekļos.

AKCIJAS, PASĀKUMI UN SADARBĪBAS DONORU PIESAISTĪŠANAI

Donoru piesaistei 2025. gadā tika īstenotas vairākas akcijas, pasākumi un sadarbības projekti. Nozīmīgākā aktivitāte bija Pasaules asinsdonoru dienas pasākums "Mums ir viena asinsrite", kas 13. jūnijā norisinājās laukumā pie t/c "Origo" sadarbībā ar radiostaciju "Star FM". Pasākuma laikā apmeklētāji varēja noskaidrot savu asinsgrupu un hemoglobīna līmeni, kā arī ziedot asinis VADC izbraukuma autobusā.

Turpinājās arī sadarbība ar "Narvesen", kuras ietvaros donori pēc asins ziedošanas saņēma digitālu bezmaksas karstā dzēriena kuponu. Šī sadarbība 2025. gada beigās noslēdzās. Donoru motivēšanai tika izmantotas arī dažādu sadarbības partneru sarūpētas pateicības dāvanas.

Finansiālu atbalstu dēļ 2025. gadā netika īstenots pateicības koncerts "Lai dzīvība turpinās!", un pašlaik nav skaidrības par tā turpmāku atsākšanu.

SADARBĪBA AR PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM

2025. gadā VADC turpināja attīstīt sadarbību ar nacionālajiem un reģionālajiem medijiem, lai skaidrotu asins ziedošanas nozīmi, informētu par aktuālo asins krājuma stāvokli un aicinātu sabiedrību iesaistīties donoru kustībā. Gada laikā medijiem tika izsūtītas 14 preses relīzes, kas ir par četrām vairāk nekā iepriekšējā gadā. Papildus preses relīzēm VADC aktīvi sadarbojās ar konkrētiem žurnālistiem, iniciēja tēmas un sniedza komentārus televīzijā, radio, drukātajos un tiešsaistes medijos. Īpaša uzmanība tika pievērsta reģionālajiem medijiem, lai efektīvāk informētu iedzīvotājus par plānotajiem izbraukumiem.

Zema asins krājuma gadījumos mediju interese un iesaiste palīdzēja ātri sasniegt plašāku sabiedrību un mobilizēt donorus.

SOCIĀLIE MEDIJI UN CITI KOMUNIKĀCIJAS KANĀLI

Sociālie mediji 2025. gadā bija viens no būtiskākajiem VADC komunikācijas kanāliem. VADC turpināja komunikāciju "Facebook", "Instagram" un "X" platformās, pielāgojot saturu katras platformas auditorijai un izmantošanas paradumiem.

2025. gadā visos VADC sociālo tīklu profilos bija vērojams sekotāju skaita pieaugums: "Facebook" sekotāju skaits sasniedza 20 763, "Instagram" – 5436, bet "X" – 3983 sekotājus. Proportcionāli visstraujāk audzis "Instagram", kas ir īpaši nozīmīgs jaunākas auditorijas uzrunāšanai. Savukārt "Facebook" joprojām saglabā būtisku nozīmi aktīvā donoru vecuma auditorijas sasniegšanā.

Lielāko iesaisti sociālajos medijos veicināja ieraksti par kritisku asins krājuma stāvokli, pateicības ieraksti donoriem, kā arī saturs ar sabiedrībā zināmu cilvēku iesaisti, konkursiem un īpašām akcijām. Tas apliecina, ka sociālie mediji ir efektīvs kanāls gan operatīvai informācijas izplatīšanai, gan donoru motivēšanai.

Papildus sociālajiem medijiem būtiska nozīme bija arī VADC tīmekļvietnei, e-pasta un telefona saziņai, kā arī SMS aicinājumiem donoriem. Šie kanāli nodrošināja praktisku informāciju par ziedošanas iespējām, ierobežojumiem, izbraukumiem un citiem donoriem svarīgiem jautājumiem.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA DONORIEM

2025. gadā VADC turpināja aktīvu saziņu ar donoriem, izmantojot vairākus komunikācijas kanālus – īsziņas, e-pastu, telefonu, sociālos medijus un tīmekļvietni. Galvenais mērķis bija nodrošināt donoriem savlaicīgu, saprotamu un praktiski noderīgu informāciju par asins ziedošanas iespējām, nosacījumiem un aktuālo asins krājuma stāvokli.

Viens no nozīmīgākajiem tiešās saziņas kanāliem joprojām bija īsziņas. 2025. gadā donoriem tika izsūtītas 53 954 īsziņas. Vidēji uz SMS aicinājumiem atsaucās un ziedot ieradās 17,4% uzrunāto donoru, kas apliecina šī kanāla efektivitāti. Visaugstākā atsaucība novērota VADC izbraukumos, kur pēc īsziņas saņemšanas ieradās vairāk nekā ceturtā daļa uzrunāto donoru.

Būtiska saziņas daļa notika arī e-pastā un telefoniski. 2025. gadā san@vadc.gov.lv e-pastā tika saņemti aptuveni 3242 donoru jautājumi jeb vidēji 9 vēstules dienā. Visbiežāk donori interesējās par iespējām ziedot asinis pēc saslimšanas, vakcinācijas, ceļojumiem vai citiem veselības

apstākļiem, kā arī par analīžu rezultātiem, pēdējo ziedošanas reizi un izziņu saņemšanu. Telefoniski saņemti 11 354 zvani, tomēr kopējais zvanu skaits, visticamāk, ir lielāks, jo statistikā nav iekļauti visi saziņai izmantotie tālruna numuri.

Donoru informēšanā būtiska nozīme bija arī VADC tīmekļvietnei. 2025. gadā to apmeklēja 260 388 unikālie lietotāji, bet kopējais lapas skatījumu skaits sasniedza 661 732. Visbiežāk apmeklētās sadaļas bija saistītas ar donoriem praktiski nepieciešamu informāciju – ziedošanas vietām un izbraukumiem, iespējām ziedot, biežāk uzdotajiem jautājumiem, kontaktiem un donora pieteikumu. Tas apliecina, ka mājaslapa joprojām ir viens no galvenajiem informācijas avotiem donoriem.

Vienlaikus 2025. gadā īpaši aktuāls saglabājās jautājums par drošu un ērtu elektronisku saziņu ar donoriem. Datu aizsardzības prasību dēļ sensitīvu informāciju nav iespējams sniegt sociālajos medijos, e-pastā vai telefoniski, ja nav iespējams pārliecināties par personas identitāti. Tādēļ donoriem tiek skaidrots, ka šādu informāciju iespējams pieprasīt, izmantojot drošu elektronisko parakstu vai e-adresi. Šī situācija vēlreiz apliecina Donoru portāla nepieciešamību, lai donori nākotnē varētu ērtāk un drošāk saņemt sev svarīgu informāciju elektroniski.

Pateicībā par nesavtīgo līdzdalību asins ziedošanā donori visā Latvijā saņem suvenīrus ar VADC simboliku. Tas ir neliels, bet simbolisks veids, kā pateikt paldies ikvienam donoram par viņa ieguldījumu dzīvību glābšanā. Ņemot vērā pieejamā finansējuma samazinājumu, suvenīru klāts ir pārskatīts un optimizēts. Šobrīd donoriem tiek nodrošināti trīs veidu suvenīri, saglabājot vienotu vizuālo identitāti un nodrošinot racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu. Suvenīru izvēlē prioritāte tiek piešķirta praktiskiem un ilgtspējīgiem risinājumiem.

PLĀNOTIE PASĀKUMI UN PRIORITĀTES 2026. GADAM

Transfuzioloģiskais departaments:

1. Veikt asins un asins komponentu sagatavošanu 2026. gada plāna ietvaros ar mērķi nodrošināt ārstniecības iestādes pieprasījumus pēc EM ne mazāk kā par 98 %.
2. Piedalīties ārējo institūciju (ZVA, Octapharma) VADC uzraudzības auditos.
3. Piedalīties Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas par kvalitātes un drošuma standartiem cilvēku izcelsmes vielām, kuras paredzēts izmantot cilvēkiem, un ar ko atceļ Direktīvu 2002/98/EK un Direktīvu 2004/23/EK, integrācijas procesā Latvijas normatīvajos aktos.
4. Sadarbībā ar ZVA turpināt asins komponentu izsekojamības no donora līdz recipientam ieviešanas ProSang sistēmā projekta sagatavošanas darbus - ProSang integrējamo AK darbības apjomu un skaita izvērtēšana.
5. Veikt ārstniecības iestāžu un, nepieciešamības gadījumā, NBS personāla apmācību pēc programmas "Pilnasiņu sagatavošana un transfūzija neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai ārkārtējās situācijās".
6. Turpināt diskusijas ar VM un NBS par rīcību militārā apdraudējuma gadījumā.
7. Piedalīties priekšlikumu sagatavošanā par Ministru kabineta noteikumu Nr. 265 "Medicīnisko dokumentu lietvedības kārtība" papildināšanu ar jaunu pielikumu "Saņemto un izsniegto asins komponentu reģistrācijas žurnāls".
8. Piedalīties pasākuma, kas veltīts Asins dienesta 85. gadu jubilejai, organizācijā.
9. Uzsākt plazmaferēzes procedūras veikšanu ar jaunu iekārtu.
10. Uzsākt personāla profesionālo kompetenču vērtēšanu HOPā.
11. Izglītēt organizācijas par donoru dienu rīkošanu un attīstīt izbraukumu organizēšanas iespējas, t. sk. reģionos, lai nodrošinātu plāna izpildi.
12. Piedalīties ārstniecības personu zināšanu un prasmju pilnveidošanā transfuzioloģijas jomā.

Finanšu departaments:

1. Veikt Ministru kabineta 26.08.2025. sēdē noteikto EKK1000 «Atlīdzība» valsts dotācijas samazinājumu VADC 2026. gadam, t. sk.: -82 218 EUR – izdevumi veselības apdrošināšanai;
-23 920 EUR – samazinājums pieaugumam VK Horizon PP.

2. Veikt papildu finansējuma (203 698 EUR) EKK2000 «Preces un pakalpojumi» VADC prioritārā pasākuma «Asins komponentu sagatavošanas plāna palielināšana bērnu un jaundzimušo sekmīgai ārstēšanai 2026.–2028. gadam» monitoringu.

3. Piedalīties jaunas vidējā termiņa budžeta plānošanas sistēmas ieviešanā Valsts kases elektroniskajā sistēmā.

Direktora birojs:

Dokumentu pārvaldības uzturēšana, noturot elektronisko dokumentu formu kā pamatformu dokumentu apritē VADC atbilstoši iekšējiem un ārējiem normatīvajiem aktiem un pamatdarbības funkciju atbalstam, kā arī visu struktūrvienību stratēģisko mērķu sasniegšanas procesā.

Identificēt jaunus dokumentu veidus, kuru apstrādi no papīra formas atbilstoši laikam var mainīt uz elektronisku formu, vai kuru apstrādi var uzsākt DVS.

Nodrošināt neaktuālo dokumentu veidu un ar to apstrādi saistītos administrēšanas darbus DVS, lai neaktuālos dokumentu veidus noslēgtu DVS, ņemot vērā darbinieku pašapkalpošanās portāla Horizon Hop ieviešanu VADC. Turpināt palielināt DVS lietotāju skaitu VADC atbilstoši darbinieku skaitam.

Izvērtēt DVS lietotāju apmierinātības anketas nepieciešamību.

Veikt ar dokumentu pārvaldību saistīto iekšējo normatīvo aktu aktualizāciju, atbilstoši izmaiņām ikdienas procesos un sistēmās.

Turpināt DB papīra un elektroniskās formas dokumentu, kas radīti un apstrādāti DVS līdz 2021. gadam, arhivēšanu.

Sabiedrisko attiecību nodaļa:

2026. gadā Sabiedrisko attiecību nodaļas galvenās prioritātes (saskaņā ar 2023. gadā pieņemto Centra stratēģiju 2023.-2026. gadam):

1. Uzlabot sabiedrības informētību par asins ziedošanu un VADC darbību.

2. Palielināt pirmreizējo donoru skaitu.

3. Samazināt donoru vidējo vecumu.

4. Palielināt donoru skaitu, kas ziedo asinis atkārtoti.

5. Izveidot Jauno donoru akadēmiju.

6. Attīstīt Donoru bonusu programmu.

7. Uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla apmācības procesu (sadarbībā ar Kvalitātes departamentu).

8. Aktualizēt VADC krīzes komunikācijas plānu.

Kvalitātes un risku vadības departaments:

2026. gada plānotie pasākumi:

1. Turpināt darbu pie VADC un asins dienesta kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanas un integrācijas.
2. Sadarbībā ar ZVA, turpināt darbu pie Asins dienesta attīstības un restrukturizācijas.
3. Turpināt darbu pie Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 024/1938 par kvalitātes un drošības standartiem cilvēku izcelsmes vielām, kuras paredzēts izmantot cilvēkiem, un ar ko atceļ Direktīvu 2002/98/EK un Direktīvu 2004/23/EK prasību ieviešanas Latvijā.
4. Turpināt ASN un AK personāla konsultēšanu, nodrošināt atbalstu validācijas aktivitātēs.
5. Nodrošināt ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu tālākizglītības pasākumu realizēšanu pēc pieprasījuma.
6. Nodrošināt Vigilances sistēmas darbību un attīstību Asins dienestā.